

Na osnovu člana 47. Odluke o upravljanju rizikom od pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti ("Službene novine Federacije BiH", broj: 10/24), čl. 5. stav (1) tačka h) i 23. stav (1) tačka d) Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 75/17) i člana 16. stav (1) tačka k) Statuta Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 03/18), Direktor Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine, donosi

SMJERNICE ZA IDENTIFIKACIJU STVARNOG VLASNIKA

1. Opšte odredbe

1.1 Ovim Smjernicama se daju upute subjektima bankarskog sistema Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: SBS), koji su pod nadzorom Agencije za bankarstvo Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija), a u vezi sa obavezom provođenja mjera identifikacije i verifikacije stvarnog vlasnika, u skladu sa odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorističkih aktivnosti („Službeni glasnik BiH”, br. 47/14 i 46/16, u daljnjem tekstu: Zakon) i provedbenih akata Agencije.

2. Upotreba pojmova

2.1 Pojmovi koji se koriste u ovim Smjernicama imaju značenje kao u Zakonu i drugim podzakonskim aktima Agencije u kojima su definisani.

3. Postupak utvrđivanja stvarnog vlasnika

3.1. Stvarni vlasnici

3.1.1. Prilikom razumijevanja vlasničke i kontrolne strukture pravnog lica, SBS trebaju da minimalno poduzmu sljedeće korake:

- a) zahtijevaju od klijenta podatke o stvarnom vlasniku;
- b) dokumentuju dobivene podatke i informacije;
- c) poduzimaju sve Zakonom i provedbenim propisima potrebne mjere za provjeru dobivenih podataka i informacija.

3.1.2. Koraci koji se navode pod b) i c), SBS trebaju da primjenjuju u ovisnosti od procjene rizika klijenta.

3.2. Registri stvarnog vlasništva

3.2.1. SBS trebaju da koriste podatke o stvarnim vlasnicima iz registra stvarnih vlasnika u mjeri u kojoj im je to dostupno, uzimajući u obzir da upotreba informacija iz registra stvarnog vlasništva sama po sebi ne ispunjava njihovu dužnost poduzimanja odgovarajućih mjera na osnovu procjene rizika radi utvrđivanja i provjere identiteta stvarnog vlasnika.

3.2.2.SBS trebaju da poduzmu dodatne korake za identifikaciju i provjeru stvarnog vlasnika, posebno ako je rizik povezan s poslovnim odnosom veći ili ako SBS nisu sigurni da je osoba navedena u registru krajnji stvarni vlasnik.

3.3. Kontrola drugim sredstvima

3.3.1.Zahtjev u pogledu identifikacije i poduzimanja svih potrebnih i razumnih mjera za provjeru identiteta stvarnog vlasnika klijenta odnosi se samo na fizičko lice koje je krajnji vlasnik klijenta i/ili fizičko lice koje ima pravo da bitno utječe na donošenje odluka organa upravljanja privrednim društvom i/ili prima, upravlja ili raspodjeljuje imovinu za određenu namjenu. Međutim, u cilju ispunjavanja obaveza propisanih odredbama iz Zakona, SBS trebaju da poduzmu razumne mjere za razumijevanje vlasničke i kontrolne strukture klijenta.

3.3.2.Mjere koje SBS treba da poduzimaju kako bi razumjeli vlasničku i kontrolnu strukturu klijenta trebaju biti dovoljne kako bi se SBS mogli razumno uvjeriti da razumiju rizik povezan s različitim razinama vlasništva i kontrole. SBS se posebno trebaju uvjeriti da: vlasnička i kontrolna struktura klijenta nije neopravdano složena ili netransparentna ili složena ili netransparentna vlasnička i kontrolna struktura ima legitiman pravni ili ekonomski razlog.

3.3.3.Kako bi ispunili svoje obaveze propisane Zakonom, SBS su dužni izvijestiti FOO odmah i bez odlaganja, ukoliko, između ostalog ne mogu da identificiraju i verificiraju stvarnog vlasnika klijenta, kao i ukoliko postoji sumnja da vlasnička i kontrolna struktura klijenta upućuju na sumnju i/ili ako imaju razloge posumnjati da su novčana sredstva imovinska korist ostvarena nezakonitom aktivnošću ili da su povezana s finansiranjem terorizma.

3.3.4.SBS trebaju obratiti posebnu pažnju na osobe koje mogu provoditi „kontrolu drugim sredstvima“. Primjeri „kontrole drugim sredstvima“ koje SBS trebaju uzeti u obzir uključuju, ali nisu ograničeni na:

- a) kontrolu bez direktnog vlasništva, (na primjer: putem bliskih porodičnih odnosa ili historijskih ili ugovornih udruženja);
- b) upotrebu, uživanje ili ostvarivanje koristi od imovine u vlasništvu klijenta;
- c) odgovornost za strateške odluke koje bitno utječu na poslovne prakse ili općenito upravljanje pravnim licem.

3.3.5.SBS trebaju na temelju procjene rizika poduzimati mjere dokumentovanja provjere vlasničke i kontrolne strukture klijenta.

3.4. Utvrđivanje višeg rukovodstva klijenta

3.4.1.U slučaju klijenata pravnih lica SBS trebaju uložiti sve napore kako bi identificirali stvarnog vlasnika koji ima pravo glasa ili druga prava, na osnovu kojih učestvuje u upravljanju pravnim licem, ima dominantan položaj u upravljanju imovinom pravnog lica i/ili lice koje posredno osigura ili osigurava sredstva i po tom osnovu ima pravo da bitno utječe na donošenje odluka organa upravljanja pravnim licem prilikom odlučivanja o finansiranju i poslovanju.

3.4.2.SBS trebaju provoditi identifikaciju viših rukovodilaca klijenta kao stvarnih vlasnika samo u sljedećim slučajevima:

- a) iscrpili su sva moguća sredstva identifikacije fizičkog lica koje je krajnji vlasnik klijenta ili ga kontroliše;
- b) njihova nemogućnost identifikacije fizičkog lica koje je krajnji vlasnik klijenta ili ga kontroliše ne izaziva sumnju u pogledu pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti i
- c) uvjereni su da su opravdani razlozi koje je dao klijent o tome zašto nije moguće utvrditi zašto se fizička osoba koja je krajnji vlasnik klijenta ili ga kontroliše ne može identificirati/verificirati.

3.4.3. Pri odlučivanju o tome kojeg višeg rukovodioca ili više rukovodioca treba identificirati kao stvarnog vlasnika, SBS bi trebali razmotriti ko ima krajnju i ukupnu odgovornost za klijenta i donosi obvezujuće odluke u ime klijenta.

3.4.4. U tim slučajevima SBS bi trebali jasno dokumentovati svoje razloge za identifikaciju višeg rukovodioca, a ne stvarnog vlasnika klijenta, te voditi evidenciju o svojim postupcima.

3.5. Identificiranje stvarnog vlasnika javne uprave ili pravnog lica u vlasništvu države

3.5.1. U slučaju kada je klijent javna uprava (ministarstvo, organ uprave i subjekt kojem su povjerena javna ovlaštenja) ili pravno lice u vlasništvu države, SBS bi trebali slijediti smjernice za identifikaciju višeg rukovodstva, naprijed opisane pod tačkom 3.4. U tim slučajevima, posebno ako je rizik povezan s određenim poslovnim odnosom povećan, na primjer ukoliko je državno pravno lice iz zemlje koja je povezana s visokom razinom korupcije, SBS bi trebala poduzeti mjere na temelju procjene rizika kako bi utvrdili da je klijent, lice koje je identificirano kao stvarni vlasnik propisno ovlastilo klijenta SBS da djeluje u njegovo ime.

3.5.2. Također, SBS bi trebali ujedno da u obzir uzmu mogućnost da viši rukovodilac klijenta može da bude politički izložena osoba (PEP). U tom su slučaju SBS su dužni da na tog najvišeg rukovodioca primijene pojačane mjere identifikacije i praćenja, te procijene mjeru u kojoj politički izloženo lice može utjecati na klijenta i nastaje li zbog toga povećan rizik od pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti, te je li potrebno na klijenta primijeniti pojačane mjere identifikacije i praćenja.

3.6. Mjere identifikacije stvarnog vlasnika

3.6.1. U cilju ispunjavanja obaveza propisanih Zakonom, i provedbenim propisima, SBS su dužni da provjere identitet klijenta i identitet stvarnog vlasnika klijenta na osnovu pouzdanih i neovisnih informacija i podataka, bez obzira na to da li su dobiveni na daljinu, elektronskim putem ili u obliku dokumenata.

3.6.2. SBS su dužni da svojim politikama i procedurama propišu koje će informacije i podatke smatrati pouzdanima i nezavisnima u svrhu identifikacije i praćenja klijenta. U okviru navedenog SBS trebaju definisati i utvrditi:

- a) šta podatke ili informacije čini pouzdanim i
- b) šta podatke ili informacije čini nezavisnima.

- 3.6.3. Kada utvrđuju pouzdanost podataka, SBS trebaju uzeti u obzir različite stepene pouzdanosti koje trebaju utvrditi na osnovu:
- mjere u kojoj je klijent morao proći određene provjere kako bi se došlo do pruženih informacija ili podataka;
  - službeni status, ako postoji, osobe ili institucije koja je provela te provjere;
  - razine jemstva povezanog s bilo kojim digitalnim sistemom za identifikaciju koji se upotrebljava i
  - jednostavnost krivotvorenja pruženih informacija ili podataka o identitetu.
- 3.6.4. Kada utvrđuju nezavisnost podataka SBS bi trebali uzeti u obzir različite stepene nezavisnosti koje bi trebali odrediti na osnovu mjere u kojoj je lice ili institucija koja je izvorno objavila ili pružila podatke ili informacije:
- povezana sa klijentom putem direktnih ličnih, profesionalnih ili porodičnih veza i
  - mogu neopravdano da utječu na klijenta.
- 3.6.5. U većini slučajeva SBS mogu smatrati da informacije ili podaci koje je objavila država/vlada pružaju najveću razinu nezavisnosti i pouzdanosti.
- 3.6.6. SBS trebaju da procijene rizike svake vrste pruženih dokaza i primjenom metoda identifikacije i verifikacije, te osigurati da izabrana metoda i vrsta bude srazmjerna riziku od pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti povezanom s klijentom.

3.7. Identifikacija bez ličnog prisustva klijenta

- 3.7.1. U cilju postupanja u skladu sa odredbama iz Zakona i provedbenih propisa, a u situacijama kada se poslovni odnos pokreće, uspostavlja ili vodi s klijentom koji nije lično prisutan ili ako se povremene transakcije obavljaju bez ličnog prisustva klijenta, SBS trebaju:
- a) poduzeti odgovarajuće mjere kako bi uvjerali da se klijent istinito predstavlja i
  - b) procijeniti dovodi li činjenica da je riječ o odnosu ili povremenoj transakciji s klijentom koji nije lično prisutan do povećanog rizika od pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti i, ako je to slučaj, u skladu s time prilagoditi svoje mjere identifikacije i praćenja klijenta.
- 3.7.2. U slučajevima kada je identificiran rizik povezan s poslovnim odnosom ili povremenom transakcijom s klijentom koji nije lično prisutan, SBS trebaju da primijene pojačane mjere identifikacije i provode pojačano stalno praćenje klijenta.
- 3.7.3. SBS su dužni da uzmu u obzir činjenicu da upotreba elektronskih sredstava identifikacije sama po sebi ne dovodi do povećanog rizika od pranja novca i/ili finansiranja terorističkih aktivnosti ako se pomoću tih elektronskih sredstava osigurava visoka razina sigurnosti u skladu sa propisima u Bosni i Hercegovini koji uređuju oblast kvalifikovanog elektronskog certifikata za elektronski potpis ili elektronskog pečata.

4. Završne odredbe

4.1. Primjeri provođenja mjera identifikacije stvarnog vlasnika klijenta su u prilogu ove Smjernice i predstavljaju njen sastavni dio.

4.2. Ove Smjernice stupaju na snagu danom donošenja i objavljuju se na službenoj internet stranici Agencije.

Broj: 01-692/24
Sarajevo, 13.02.2024. godine

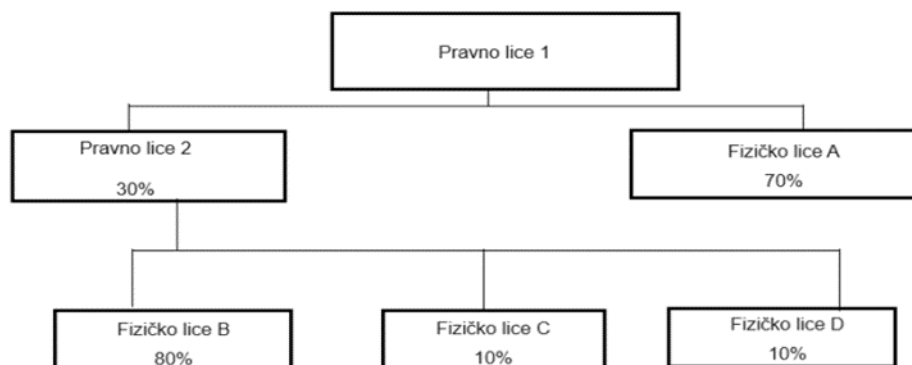
DIREKTOR

Jasmin Mahmuzić, s.r.

Primjeri provođenja mjera identifikacije stvarnog vlasnika klijenta

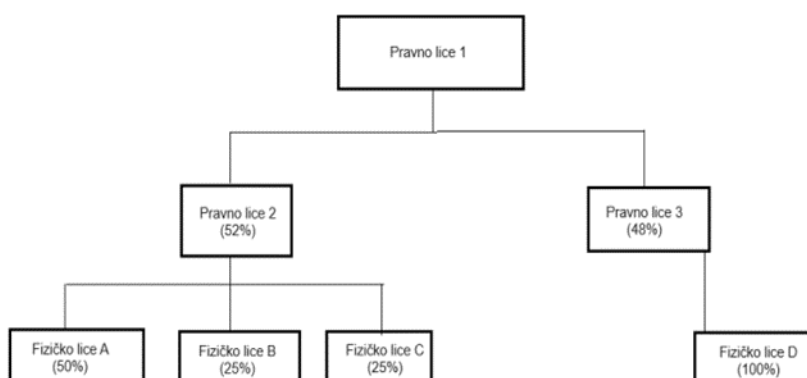
U nastavku navode se primjeri na koji način SBS trebaju da postupe prilikom provođenja mjera identifikacije i verifikacije identifikacije stvarnih vlasnika.

Primjer 1.

U primjeru 1., u pravnom licu 1, 30% dionica ima pravno lice 2, a fizičko lice A preostalih 70%. Fizičko lice A je stvarni vlasnik pravnog lica 1 (izravni), jer ima više postotka vlasništva od 20% vlasništva. Fizičko lice B ima 80% dionica u pravnom licu 2, te time ima neizravno vlasništvo od 24% (80% od 30%) u pravnom licu 1. Ukupan zbir dionica fizičkog lica B koje ono ima u pravnom licu 1 je iznad 20% (stvarni je vlasnik). Također, isto lice ima više od 50% vlasništva nad dionicama u pravnom licu 2, a koja ima više od 20% dionica u pravnom licu 1, te se isti smatra stvarnim vlasnikom.

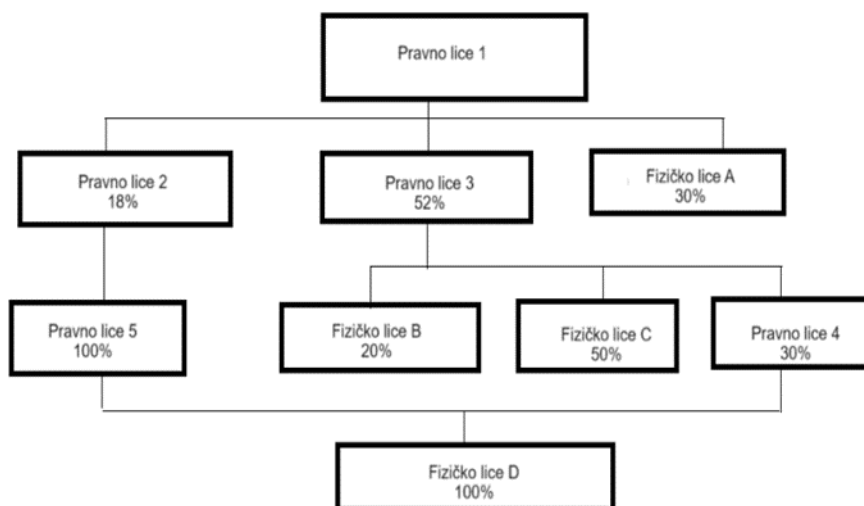
Primjer 2.

U primjeru 2. stvarni vlasnici pravnog lica 1 su fizičko lice A i D. Pravno lice 2 ima 52% dionica u pravnom licu 1, a ostatak od 48% ima pravno lice 3. Fizičko lice A ima 50% vlasništva nad dionicama pravnog lica 2, te time nema većinski udio (više od 50%) u pravnom licu koje ima više od 20% vlasništva u pravnom licu 1. Međutim, fizičko lice A neizravni je vlasnik pravnog lica 1 s ukupno 26% vlasništva (50% od 52%), te se smatra stvarnim

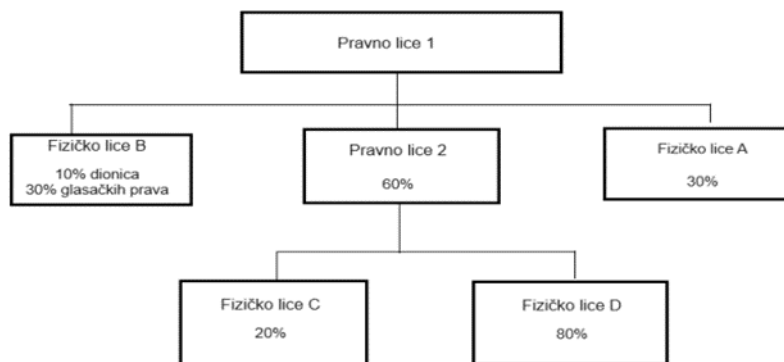
vlasnikom. Fizičko lice D ima 100% vlasništva nad dionicama pravnog lica 3 te time ima neizravno vlasništvo u pravnom licu 1 od 48% (100% od 48%). Proizlazi da fizičko lice D ima većinski udio (više od 51% dionica) u pravnom licu 3 koja ima više od 20% vlasništva nad dionicama pravnog lica 1, te ujedno ima i ukupni zbir dionica (48%) u pravnom licu 1 koji je veći od 20%. Fizičko lice D je stvarni vlasnik pravnog lica 1 po dva kriterija.

Primjer 3.

U primjeru 3. stvarni vlasnici pravnog lica 1 su fizičko lice A, C i D. Pravno lice 2 ima 18% dionica u pravnom licu 1, pravno lice 3 ima 52% dionica u pravnom licu 1, dok je fizičko lice A izravni stvarni vlasnik s 30% dionica u pravnom licu 1. U drugoj liniji vlasništva samo fizičko lice C posjeduje dovoljan postotka dionica (26% udjela u pravnom licu 1 neizravno preko pravnog lica 3 (50% od 52%)) da bi se smatrala stvarnim vlasnikom. Fizičko lice B ima 10,4% (20% od 52%) udjela u pravnom licu 1 te stoga nema dovoljan postotak dionica da bi se smatrala stvarnim vlasnikom. U trećoj liniji vlasništva, fizičko lice D kvalifikuje se kao stvarni vlasnik budući da u konačnici posjeduje 33,6% udjela u pravnom licu 1 – budući da fizičko lice D posjeduje 100% dionica u pravnom licu 5, smatra se da posjeduje 18% udjela u pravnom licu 1 kroz pravno lice 5 i pravno lice 2, te 15,6% udjela u pravnom licu 1 preko pravnog lica 4 i pravnog lica 3. Dakle, fizička lica koja u konačnici posjeduju više od 20% udjela u pravnom licu 1, izravno ili neizravno, su fizička lica A, C i D – izravno u slučaju fizičkog lica A i neizravno u slučaju fizičkog lica C i D.

Primjer 4.

U primjeru 4, stvarni vlasnici pravnog lica 1 su fizička lica A, B i D. Pravno lice 2 ima 60% dionica u pravnom licu 1, fizičko lice A ima 30% dionica, a fizičko lice B ima 10% dionica i 30% glasačkih prava u pravnom licu 1. Fizičko lice B također mora biti identificirano kao stvarni vlasnik, obzirom na to da ima 30% glasačkih prava u pravnom licu 1, iako posjeduje samo 10% dionica u pravnom licu 1. U prvoj liniji vlasništva, fizičko lice A izravno drži 30% dionica u pravnom licu 1 i stoga se kvalifikuje kao stvarni vlasnik. Fizičko lice B ima samo 10% dionica u pravnom licu 1 i stoga ne prelazi prag od 20% plus jedna dionica. Međutim, svaka dionica koju izravno drži fizičko lice B u pravnom licu 1 nosi tri (3) glasa i stoga fizičko lice B ima 30% glasačkih prava u pravnom licu 1, te se stoga kvalifikuje kao stvarni vlasnik. U drugoj liniji vlasništva, samo se fizičko lice D kvalifikuje kao stvarni vlasnik, budući da u konačnici posjeduje 48% (80% od 60%) dionica u pravnom licu 1 kroz 80% udjela u pravnom licu 2, koje pak drži 60% dionica pravnog lica 1. Fizičko lice C u konačnici drži 12% (20% od 60%) udjela u pravnom licu 1 i stoga nema dovoljan postotak dionica da bi se kvalifikovalo kao stvarni vlasnik.

NAPOMENA:

SBS moraju biti u mogućnosti shvatiti cjelokupnu vlasničku strukturu klijenta kako bi bili u poziciji razumjeti postoji li lice, kao stvarni vlasnik, unutar vlasničke strukture u više od jednog pravnog lica unutar vlasničke strukture. U takvim slučajevima, SBS trebaju da procijene sve dionice/udjele tog lica, budući da to lice može, kroz različite dionice/udjele unutar vlasničke strukture, imati dovoljan postotak dionica/udjela u pravnom licu, poslovnom subjektu koji bi je učinio stvarnim vlasnikom.